

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи
Верховної Ради України

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

**Комітет з питань правової
політики**

ВИСНОВОК

на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення окремих положень про проведення конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України», внесеного народними депутатами України Масловим Д.В., Ватрасом В.А. та іншими (всього – 8 підписів) (реєстр. № 9225 від 19.04.2023)

Згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 19 квітня 2023 року (електронна картка документа (1168511), Комітет на засіданні 24 травня 2023 року (протокол № 154) розглянув, на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення окремих положень про проведення конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України», внесений народними депутатами України Масловим Д.В., Ватрасом В.А. та іншими (всього – 8 підписів) (реєстр. № 9225 від 19.04.2023).

У пояснювальній записці до проекту Закону України (реєстр. № 9225) зазначено, що метою розроблення законопроекту є: «уточнення окремих положень про проведення конкурсного відбору на посаду судді Конституційного Суду України». Реалізація проекту Закону забезпечить однозначне розуміння та правозастосування окремих положень Закону України «Про Конституційний Суд України», а також виконання додаткових рекомендацій Венеційської комісії, які Комісія висловила у висновку від 16-17 грудня 2022 року та листі від 25 січня 2023 року».

Для реалізації вищевказаної мети ініціаторами законопроекту пропонується внести зміни до: статті 22 Кодексу адміністративного судочинства

України; статей 208⁴, 208⁵ Регламенту Верховної Ради України; статті 28 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»; статей 10², 10⁵, 10⁶, 10⁸, 10¹¹, 10¹² та перехідних положень Закону України «Про Конституційний Суд України».

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2023 року № 19-ІХ, Комітет зазначив, що проект Закону України (реєстр. № 9225) внесено на реєстрацію відповідно до частини першої статті 89, частини другої статті 90 та частин першої, другої, шостої статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, разом з проектом постанови, яку пропонується прийняти Верховній Раді України за результатами його розгляду, пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронними файлами.

З питань, що належать до предмета відання Комітету, Комітет зазначив таке.

Положеннями статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини п'ятої статті 83 Конституції України порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

У поданому законопроекті, зокрема пропонуються такі зміни до статей 208⁴ «Порядок призначення на посаду суддів Конституційного Суду України» та 208⁵ «Порядок призначення члена Дорадчої групи експертів» Регламенту Верховної Ради України, зокрема:

у статті 208⁴:

у частині четвертій:

- збільшити строк прийняття документів Апаратом Верховної Ради України з дня оприлюднення оголошення про початок конкурсного відбору приймає від осіб, які претендують на участь у відборі на посаду судді Конституційного Суду України з 10 днів до 30 днів;

- передбачити, що документи подаються особами, які претендують на участь у конкурсному відборі на посаду судді Конституційного Суду України, в паперовій формі особисто або засобами поштового зв'язку;

частину п'яту:

- доповнити, зокрема, словосполученням «на своєму засіданні» в контексті розгляду комітетом, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, протягом 20 днів документів осіб, які претендують на посаду судді Конституційного Суду України. Крім того, доповнити положеннями щодо того, що особи, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, можуть бути запрошені на

засідання комітету, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України. Неприбуття на засідання комітету таких осіб не перешкоджає розгляду їх документів (частина п'ята);

- доповнити положеннями щодо надання додаткового часу на виправлення помилок, який не може перевищувати 10 робочих днів (частина п'ята), особі, яка виявила намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України і відповідає визначеним Конституцією України вимогам, але не подала всі необхідні документи, визначені законом, чи подала їх із помилками та неточностями, які не є підставою для відмови у допуску до конкурсного відбору.

У першому реченні частини шістнадцятої пропонується змінити визначення «найбільше відповідає» на визначення «відповідає» в контексті оцінки, яку отримав кожний кандидат від Дорадчої групи експертів, а також запропоновано виключити друге речення частини шістнадцятої та друге речення частини сімнадцятої, виключити частину дев'ятнадцяту, а частину двадцяту викласти в новій редакції, передбачивши, що кандидати, які отримали від Дорадчої групи експертів оцінку «не відповідає» за критерієм професійних якостей припиняють участь у конкурсі, а також встановити, що оцінку «відповідає» за критерієм професійних якостей отримують ті кандидати, які отримали 5 голосів «за» від членів Дорадчої групи експертів, а оцінку «не відповідає» ті, хто отримає 4 голоси «за» та менше. Крім того, якщо за результатами голосування жоден кандидат, який отримав від Дорадчої групи експертів оцінку «відповідає», не отримав більшості голосів народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, оголошується новий конкурсний відбір, який проводиться у порядку, визначеному Законом України «Про Конституційний Суд України».

У статті 208⁵:

- доповнити частину третю статті другим реченням, яким передбачити, що у разі дострокового припинення повноважень члена Дорадчої групи експертів оголошення про початок прийняття пропозицій стосовно кандидатури до складу Дорадчої групи експертів від депутатських фракцій (депутатських груп) оприлюднюється протягом 10 днів з дня утворення відповідної вакансії. При цьому, якщо такий член Дорадчої групи експертів мав обраного заступника і заступник погодився бути призначеним на вакантну посаду члена Дорадчої групи експертів, то таке оголошення оприлюднюється протягом 10 днів з дня закінчення строку повноважень цього заступника;

- у частині четвертій слово «інформація» замінити словом «документи»;

- доповнити статтю новою частиною сімнадцятою, якою передбачити, що Верховна Рада України розглядає питання про обрання заступника для члена Дорадчої групи експертів за правилами цієї статті. Депутатська фракція (депутатська група) може запропонувати виключно одну кандидатуру заступника члена Дорадчої групи експертів.

По суті запропонованих змін до Регламенту Верховної Ради України Комітет зазначив таке.

Пунктом 26 частини першої статті 85 та частиною третьою статті 148 Конституції України визначено, що до повноважень Верховної Ради України належить призначення на посади третини складу Конституційного Суду України. Відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України здійснюється на конкурсних засадах у визначеному законом порядку.

У свою чергу, частиною третьою статті 10¹ Закону України «Про Конституційний Суд України» передбачено, що підготовку питання щодо розгляду на конкурсних засадах кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України у Верховній Раді України здійснює комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, у порядку, визначеному Регламентом Верховної Ради України, з урахуванням положень Закону України «Про Конституційний Суд України».

Згідно з частиною другою статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України здійснюється на конкурсних засадах у порядку, встановленому Законом України «Про Конституційний Суд України», та з урахуванням особливостей, визначених статтею 208⁴ Регламенту Верховної Ради України.

Комітет привернув увагу до того, що пропозиція авторів законопроекту щодо доповнення частини п'ятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України словами «на своєму засіданні» і «протягом 20 днів» створює правову невизначеність щодо часу проведення засідання комітету. Із змісту зазначеної пропозиції є незрозумілим чи це має бути одне триваюче засідання комітету протягом 20 днів, а чи йдеться про те, що такі документи розглядаються колегіально на засіданні комітету, а не одноособово членами комітету.

Разом з цим, згідно з пунктом 3 Розпорядження Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» № 19 від 8 лютого 2021 року, з метою забезпечення коректного ведення Апаратом Верховної Ради України бази даних нормативно-правової інформації «Законодавство України» комітетам Верховної Ради України при поданні на розгляд Верховної Ради України проектів про внесення змін до законодавчих актів України викладати такі зміни як нові редакції відповідних статей, їх частин, пунктів, підпунктів.

Щодо змін, які пропонуються до статті 208⁵ Регламенту Верховної Ради України, Комітет звернув увагу на те, що зазначеною статтею визначено порядок призначення члена Дорадчої групи експертів, якою доповнено Регламент Верховної Ради України Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах» від 13 грудня 2022 року № 2846-ІХ.

Відповідно до частини восьмої статті 10² Закону України «Про Конституційний Суд України» порядок призначення особи до складу Дорадчої групи експертів Верховною Радою України встановлюється Регламентом Верховної Ради України. Особа набуває статусу члена Дорадчої групи експертів з дня прийняття Верховною Радою України відповідної постанови.

Окремо слід звернути увагу на юридичну некоректність словосполучення «за правилами цієї статті».

Комітет зазначив, що поняття «правила» визначено як – різновид підзаконних нормативно-правових актів, які приймаються в установленому порядку компетентними державними органами або посадовими особами з метою встановлення єдиного порядку організації здійснення певної діяльності чи окремих дій, єдиних вимог до поведінки учасників правовідносин у відповідній сфері. Характерною особливістю правил є регулювання ними обмеженого кола суспільних відносин, але з великим ступенем деталізації юридичних, організаційних, контрольних, технічних та інших приписів (вимог) (Юридична енциклопедія: В 6 т./ Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 2002. – Т.4: Н-П. – 712 с.: іл.).

Водночас, слід зважати на термінологію Регламенту Верховної Ради України, в тому числі і на редакцію статті 208⁵, до якої пропонується внести зміни, адже зазначена стаття Регламенту Верховної Ради України у частинах п'ятій – восьмій має відсилочні норми, які передбачають посилення на вимоги, а не на правила статті 10² Закону України «Про Конституційний Суд України».

Враховуючи вищевикладене, керуючись положеннями частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення окремих положень про проведення конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України», внесений народними депутатами України Масловим Д.В., Ватрасом В.А. та іншими (всього – 8 підписів) (реєстр. № 9225 від 26.04.2023), та прийняв рішення надіслати його Комітету з питань правової політики, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду даного законопроекту.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

